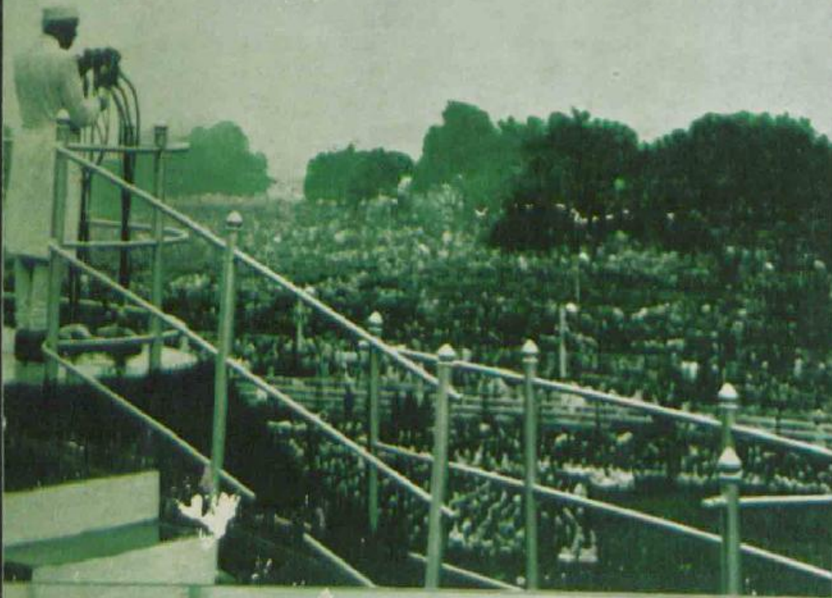
آئینهٔ هند

شمارهٔ اول - سال اول - پائیز ۱۳۴۱

آئینهٔ هند

سردبیر : مسعود برزین

هیئت تحریریه : مهتاب ناراین ماتور - ریاض احمد خان شروانی - جوگیندر سینگ بل دوشیزه آذرمیدخت شاملو

در این شماره :

روی جلد :

همه ساله در نیمه ماه اوت که مصادف با اعلام استقلال هند است مراسمی در قلعه سرخ ـ دهلی برپا میشود .

در اینجا نخست وزیر نهرو را بهنگام افراشتن پرچم وایراد سخن بدین مناسبت ملاحظه میکنید.

سرآغاز

نیروی ملت در هند امروز متوجه ساختن و پرداختن کشور برای یك آینده سعادتمند است و اینکار بزرگ از طریق اجرای برنامه‌های مدون انجام میگیرد. هند تاکنون دوبرنامه پنجساله رابا موفقیت بموقع اجرا گذارده است وپیشرفتهای قابل ملاحظه‌ئی در بسیاری از جهات حاصل آمده.

هدف برنامه پنجساله سوم که هم اکنون در دست اجراست تکمیل‌موفقیتهای ده سال گذشته وهموار نمودن بیشتر راه برای کامیابی آینده است. ولی نباید فقط بپیروزیهای گذشته خشنود بود. چه، هنوز کارها در پیش داریم و کلیه مساعی ما متوجه‌بدست‌آوردن حداکثر استفاده و نتیجه است در حداقل زمان.

نخست‌وزیر ما بهنگام مسافرت تاریخی خود بایران طی نطقی در دانشگاه تهران گفت انقلاب صنعتی اروپا یکصد و پنجاه سال بطول انجامید وکشورهـای پیشرفته کنونی‌چنین سابقه‌ئی را بدنبال‌خود دارند. ولی‌در دنیای کنونی‌ما ملتهای آسیائی نباید بـرای ایجاد چنین سابقه‌ئی در تاریخ پیشرفت خود یکصد و پنجاه سال وقت صرف نمائیم. زیرا در قبال نسلهای آینده مسئولیتی بزرگتر داریم. بدین‌معنی که دوران‌یکصدو پنجاه ساله تاریخ صنعتی اروپا رابابد در مدتی‌بمراتب کمتر از آن ـ و هرچه کمتر بهتر ـ بگذرانیم.

«آئینه هند» که نخستین شماره آن امروز بدست شما میرسد انعکاس‌مصوری است از موفقیتهای ما برای‌ساختن‌یك هند سربلند امیدوارم که در هدف خود پیروزآید

راشد علی بیگ
سفیر کبیر هند

جوانان ما

هنرهای زیبایك مسئلةفراموش نشده برای جوانان است. یك دختر هندی در حال تمرین یکی از رقص‌هائیکه هنر آن بقدمت تاریخ کشور است.

سد میسازیم تا در آینده مورد استفاده قرار گیرد. درخت میکاریم تا در آینده از ثمر آن مستفیض شویم ولی برای استفاده از آن سد و این درخت انسان لازم است. انسان‌هائیکه با اراده بدانندچه باید بکنند. ایجاداینگونه انسانها تربیت میخواهد، مربی میخواهد، وسیله میخواهد، وظیفه نسل امروزی هند در برابر تاریخ دادن آموزش و پرورش بکودکان وجوانان کنونی بنحویکه بتوانند کشور را درآینده اداره وهدایت کنند. مسائل مربوط بیك کشوریکی دوتا وساده نیست. تنوع مسائل ومشکل بودن آنهاازجمله عواملی است که بهنگام تربیت نسل جوان باید بیادداشت.

دولت کنونی هند از آغاز مسئولیت خودبا در نظر داشتن چنین هدفی برنامه های وسیع و طویل‌المدة برای جوانان خود تدوین کرده است ووقتیکه بیادداشته باشیم در کشوری نزدیك به بیست میلیون نفر درآن واحد درمراحل و رشته‌ها در نقاط مختلف در حال آموختن هستند اهمیت برنامه‌های آموزشی که دولت هندبر عهده گرفته است بخوبی نمودار میگردد.

جوانان را نمیتوان فراموش کرد ویا نادیده گرفت. زیرا همانطوریکه گفته شد سعادت و نیکبختی آینده ملت بستگی بوجود ونحوه تعلیم وتربیت وآماده ساختن جسم و روح آنهاست برای این امر حیاتی. گواینکه‌هندعلی‌الاصول یك کشور کشاورزی است و بیش از۷۵٪ ازمردم درروستاها بسرمیبرند معذالك اهمیتی‌را که‌صنعت‌چه‌امروز وچه در ←

« امروز از آن من وآینده‌ازآن فرزندانم‌است» این‌شعارروستائیان هند است که باآشنا شدن‌با روش های‌جدید کشاورزی سال بسال بر میزان درآمد خود و محصولات کشاورزی کشور میافزایند

آینده درزندگی و تعیین سرنوشت ملتها دارد باید مدنظر قرارداد .

هدف هند آموزش علمی وفنی وصنعتی جوانان است. هند نمیخواهد برای‌ابد مشتری صنایع سایر کشورها باشد. هند میخواهد بجای وارد کردن کارخانجات‌مختلف، کارخانه سازنده کارخانه باشد زیرا تاریخ نشان‌میدهد‌ملتی که‌ازنظر صنعت‌نتواند روی پای خودبایستد برای‌همیشه اسیر ومحتاج دیگران خواهدبود.

با در نظر گرفتن همین ملاحظات است که برنامه‌های آموزشی صنعتی برای جوانان روزبروز وسیعتر‌انجام‌میگیرد اما نباید ازیاد برد که توجه هند‌بجوانان‌روستا نیز کم‌نیست وبنابر برنامه‌های مربوطه‌سعی میشودعلاقه‌جوانان‌دهاتی‌بزمین خود وکارخود ومحصول خود بیشتر شود. برای این‌جوانان کلاسها دائر شده وسائل دراختیارشان گذاشته شده بذر مرغوب بآنها داده شد بین روستا ونزدیکترین‌شهرراه‌ساخته شده تابرای محصولشان بازار وجود داشته باشد . ولی‌این راه فقط ارزش اقتصادی ندارد بلکه در واقع دروازه‌ای است که دنیای کوچك ومحدود دهاقین را بجهان‌وسیع‌وبزرگتری باز میکند.

باید برای جوانها کار کرد وهرجوانیکه امروزآموزش وپرورش می‌بیند درحکم ستون مستحکمی است که جزئی از پی بزرگ ساختمان عظیمی است بنام آینده هند .

ورزش در جوانان شادی ایجاد می کند . یکدختر هندی
بهنگام پرتاب دیسک در مسابقات ورزشی داخل کشور.

تشویقی که از جوانان ورزشکار میشود بسیاراست . درمدارس
و دانشگاههای هند اهمیتی که اولیای امور برای پروراندن
جسم جوانان قائل هستند کمتر ازدرس وتحصیلات ایشان نیست.

آموزش فنی یك جزء قابل ملاحظه از تحصیلات جوانان
است که بدین ترتیب برای آینده آماده میشوند در اینجا
دو نفر از جوانان در یك مؤسسه فنی دیده میشوند وجمعی
از دانشجویان روش آموزش رامیآموزند .

لابراتوار ملی فیزیك دردهلی نو یکی از صدها مؤسسه‌ئی
که طی سالیان اخیر برای جوانان بوجود آمده است

پارلمان

هند یك کشور جمهوری دموکراتیك مستقل است ، با حکومت پارلمانی براساس آزادی انتخابات برای کلیه افراد کشور اعم از زن یامرد . قوه اجرائیه درمقابل نمایندگانی که مردم برای شرکت در مجالس مقننه انتخاب میکننـد مسئولیت تام دارد.

قانون اساسی هند از روز بیست وششم ژانویه ۱۹۵۰ میلادی بموقع اجراءگذارده شد و هدف آن تأمین عدالت اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی ، آزادی فکر ، بیان عقیده ، مذهب و مراسم مذهبی و برابری مدنی وحقوقی برای تمـام افراد است .

قانون‌اساسی حق برابری کامل‌زنان رابا مردان‌درتمام شئون زندگی تصریح و تامین میکند و بـرادری بین کلیه افراد ملت را تشویق کرده و ازهر حیث لازم میشمارد.

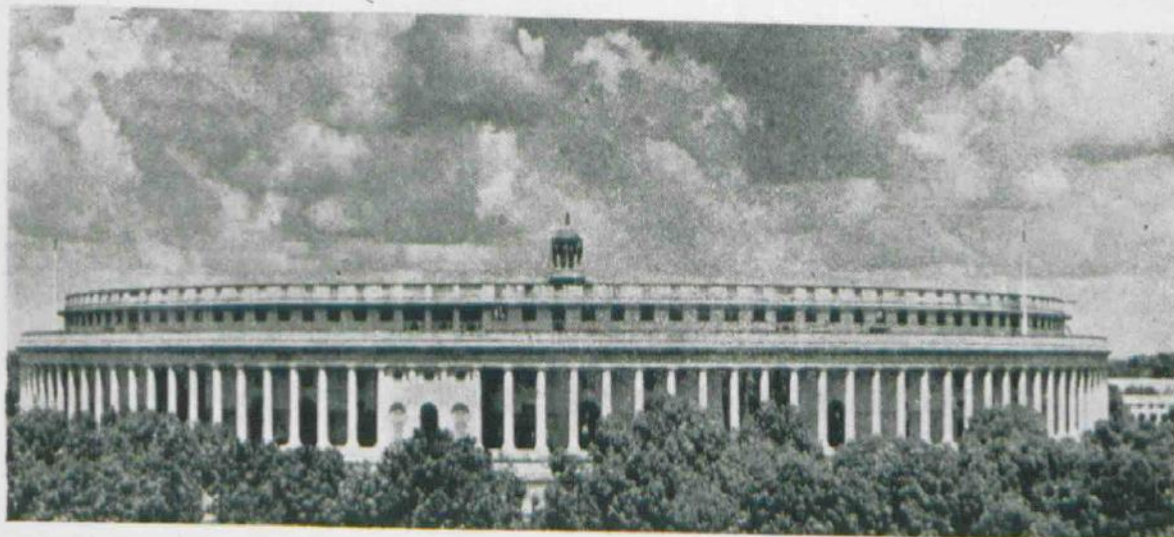
هند اتحادی است از پانزده حکومت فدراتیو ایالات وشش منطقه‌ئی که ازطرف دولت مرکزی اداره میشود .*

رئیس جمهوری بعنوان رئیس اتحاد هند و استانداران بعنوان رؤسای استانها شناخته میشوند . رئیس جمهـور را نمایندگان منتخب مجلسین و مجالس‌استانها بمدت‌پنجسال انتخاب میکنند . قدرت قوه اجرائیه اتحادیه هند منجمله فرماندهی کل نیروهای دفاعی در ید اختیار رئیس جمهوری است و دولت کلیه اقدامات اجرائی‌خود رابنام وی انجام‌می دهد رئیس جمهور دراجراء وظایف خود ازطرف کابینه‌وزراء که نخست وزیر دررأس آن قرار دارد مدد میشود.

کابینه وزیران مشی دولت را در امور مختلف سیاسی وغیره تعیین‌میکند وبطوردسته جمعی‌درمقابل‌پارلمان‌مرکزی مسئولیت دارد.

پارلمان هند شامل دو مجلس است یکـی مجلس سنا

←

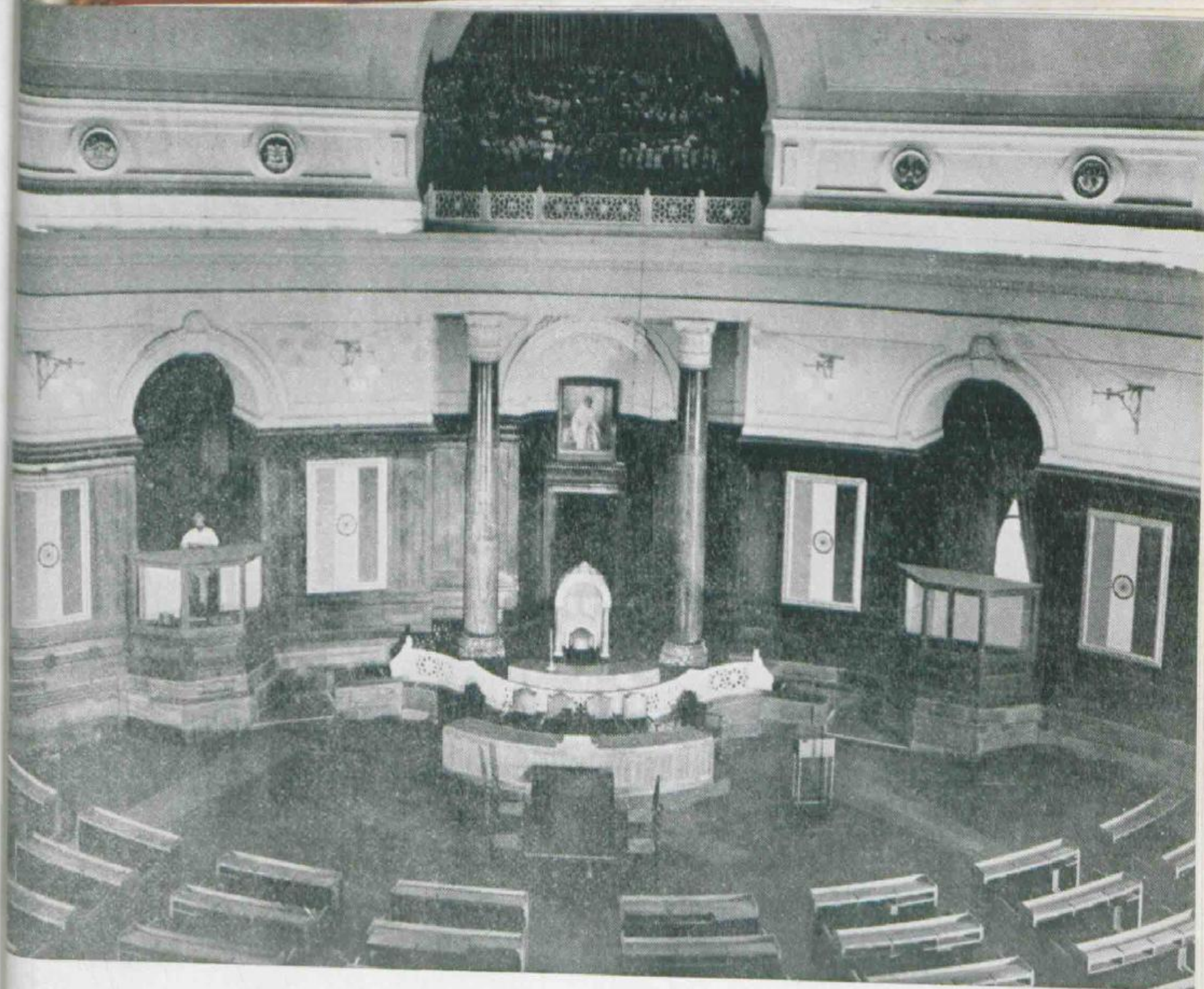
ندادان
ـور را
پنجسال
منجمله
جمهوری
نجام‌می
ه وزراء

سیاسی
مرکزی

لس سنا

نمای داخلی مجلس سنای هن

نمای داخلی
مجلس شورای هند

معروف به«راجیا سابها» مرکب از(نه بیش‌از) ۲۳۸ نماینده منتخب در استانها ومناطق وهمچنین ۱۲ عضو منتصب که در رشته‌های ادبی ـ علوم ـ هنر وخدمات اجتماعی دارای‌امتیاز خاص‌باشند.

مجلس دیگر که به «لوك سابها»معروف است و برابر بامجلس شورای ملی در ایران است ترکیب میشود از ۵۰ عضو منتخب از استانها وهمچنین ۲۰ نفر بنمایندگی‌مناطقی که خارج از حدود استانها میباشند. کلیه قوانین بایستی بتصویب پارلمان برسد . تعیین و وضع مالیاتهای جدید و همچنین تائید و تصویب بودجه دولت‌مرکزی‌ازجمله وظایف خاص ومهم مجلسین مرکزی بشمار میرود.

استانهای هند مثل حکومت مرکزی دارای حکومت پارلمان‌اند . استاندار ازطرف‌رئیس جمهوری‌منصوب‌میگردد وشورای وزیران استان (درحکم شورای‌ایالتی) بریاست‌رئیس وزیران بوی کمك میکنند . شورای وزیران استان بر اساس مسئولیت دسته جمعی انجام وظیفه کرده و در مقابل مجلس قانونگذاری استان دارای مسئولیت میباشد . اکثر مجالس قانونگذاری استانهامثل پارلمان مرکزی دومجلسی‌اندبنام: مجمع قانونگذاری وشورای قانونگذاری.

---

* مناطق گوا ودامان و دیو که در اواخر سال ۱۹٦۱ بهند ملحق گردید در اینجا منظور نشده است.

کارهای دستی

زیبائی شاعرانه صنایع دستی هند صفحات تاریخ جهان را زیب و زینت بخشیده . کاروانهای شتر و کشتی‌های بادی بار بار ساخته های هند را ببازارهای جهان میبردند و نام هند و ثروت بیکرانش را گوشزد اهل عالم میساختند . حریر های لطیف که توپی از آن از حلقه انگشتری میگذشت کنده کاریهای عاج که زیور هر تاج تواند شد جواهری که لایق فرق شه بانوئی است چوبهای خوشبوی صندل که با آن جعبه جواهر درخشان میساختند وهزاران شیئی مرصع ومعروف دیگر بوده وهستند، که چون منسوب بهندوستانند درهمه جا راه‌دارند .

مثلا صنعت زری را بررسی کنیم که بصورت تارهای زرو سیم درپارچه‌ها ویا گل وستاره برمخملها وحاشیه‌های درخشان جامه‌ها نمایان است . درزمان سلاطین مغول زری بافی هند به اوج اعتلاء خود رسید .

معمولا زری برای آراستن تن پوشهای مسلمانان هند بکار میرفت ، کلاههای مخمل نجبای مسلمان ونیم‌تنه‌های ایشان و حتی سرپائیهای آنان هم زری دوزی داشت و از این روی چون سلاطین مسلمان مغول روی کار بودندزری بافان مقامی ممتاز داشتند و بازار کسبشان گرم بود وحتی درقرون وسطی زری‌های هند بایتالیا وفرانسه وآلمان صادر میشد .

پس از استقلال ضربت تازه‌ئی بزری بافی هندواردآمد و تقسیم کشور بهند و پاکستان عده زیادی اززری بافان هند رابطرف پاکستان کشانید وچون هندنیز صورت سوسیالیستی را در اداره جامعه خود پذیرفت دیگر مهاراجه‌ها و نوابها نمی‌توانستند حمایتی که ازصنعت زری‌بافی میکردند ادامه دهند و در سورت تنها ازده هزار زری باف بیش از ۳۰۰۰ نفر بکار مشغول بودند . ←

عاجکاری کار تری وان دروم

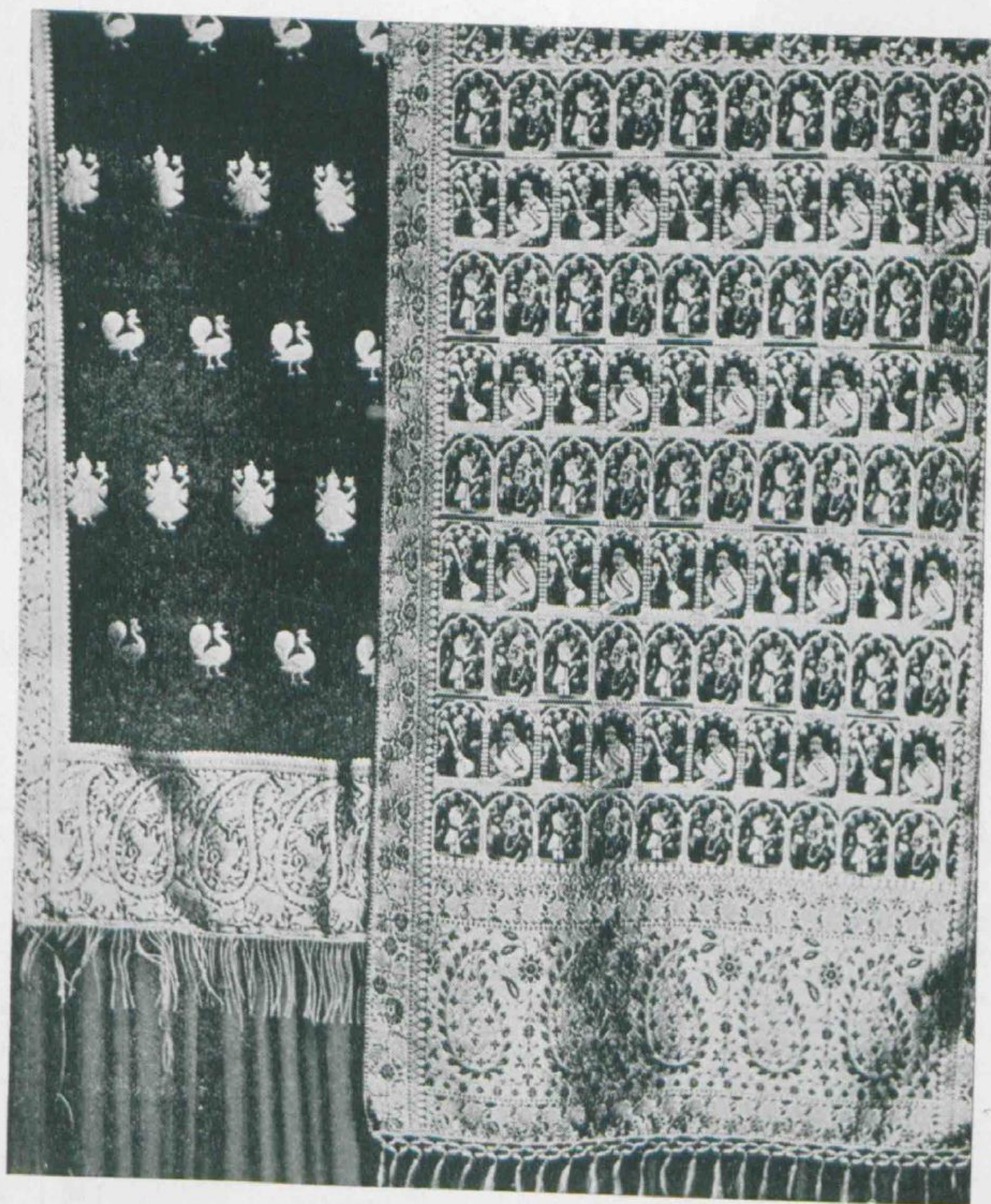

حصیر کاری
نمایشگاه کارهای دستی آسام در دهلی نو

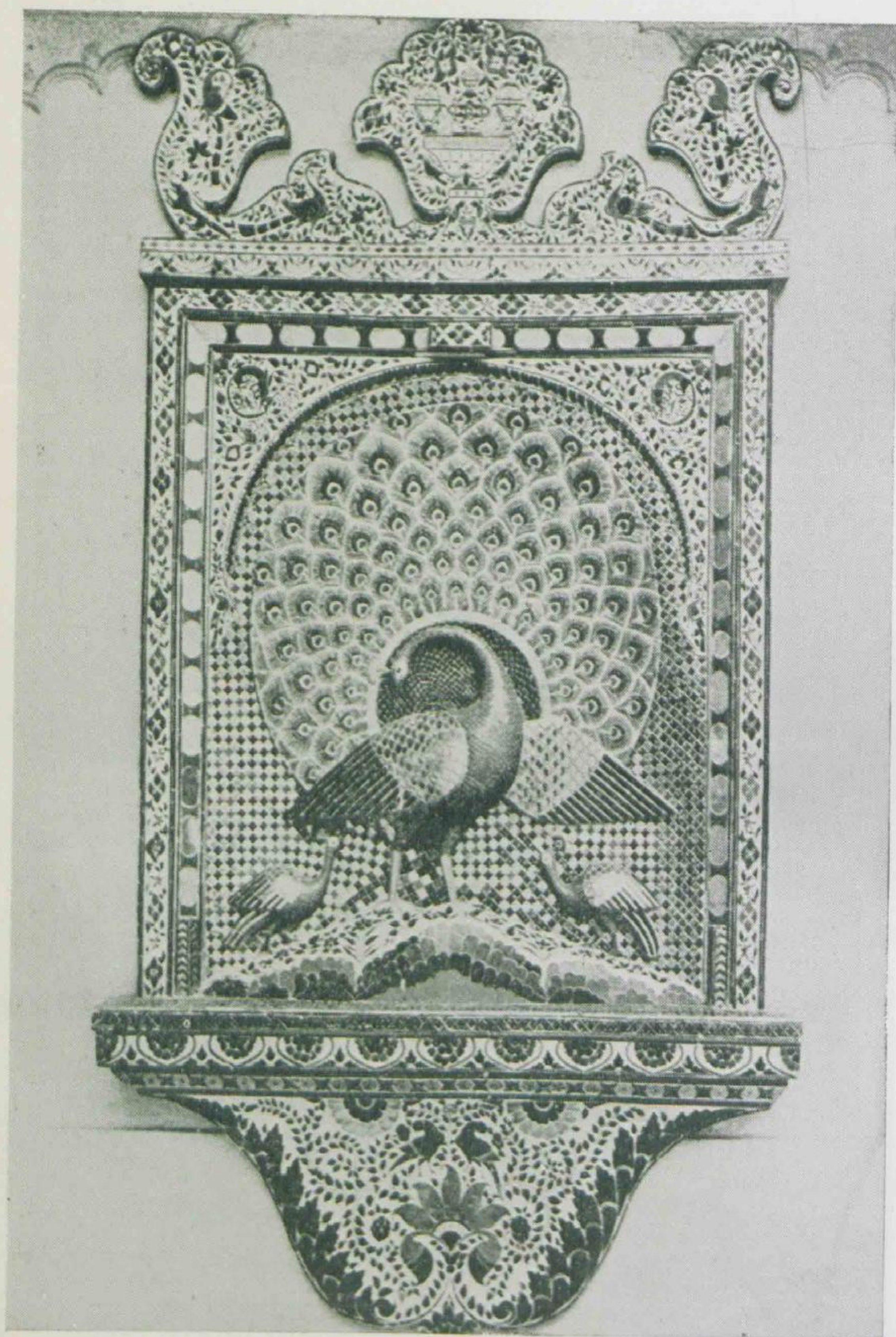
ـــــ خوشبختانه اخیرا مشکلات کار زری بافی نظر دولت را جلب کرده و درسال ۱۹۵۷ کمیته‌ای مخصوص برای بررسی این صناعت بوجود آمد ومشکلات را سنجید وسفارشهائی کرد که بتدریج اجرا میشود.

چشم جهان بروی زیبائی اجناس هندی بیشتر در نمایشگاه های عالم باز میشود مثلا در نمایشگاههای بین المللی میلان پاریس و انگلیس غرفه‌های جالبی از اجناس هندی بوجود آمد در هند نیز مسابقات طراحی و نمایشگاهها برای توسعه و بهبود صنایع دستی مکرر در شهرهای بزرگ بوجود میآمد که همه این صنایع را رونق میدهد.

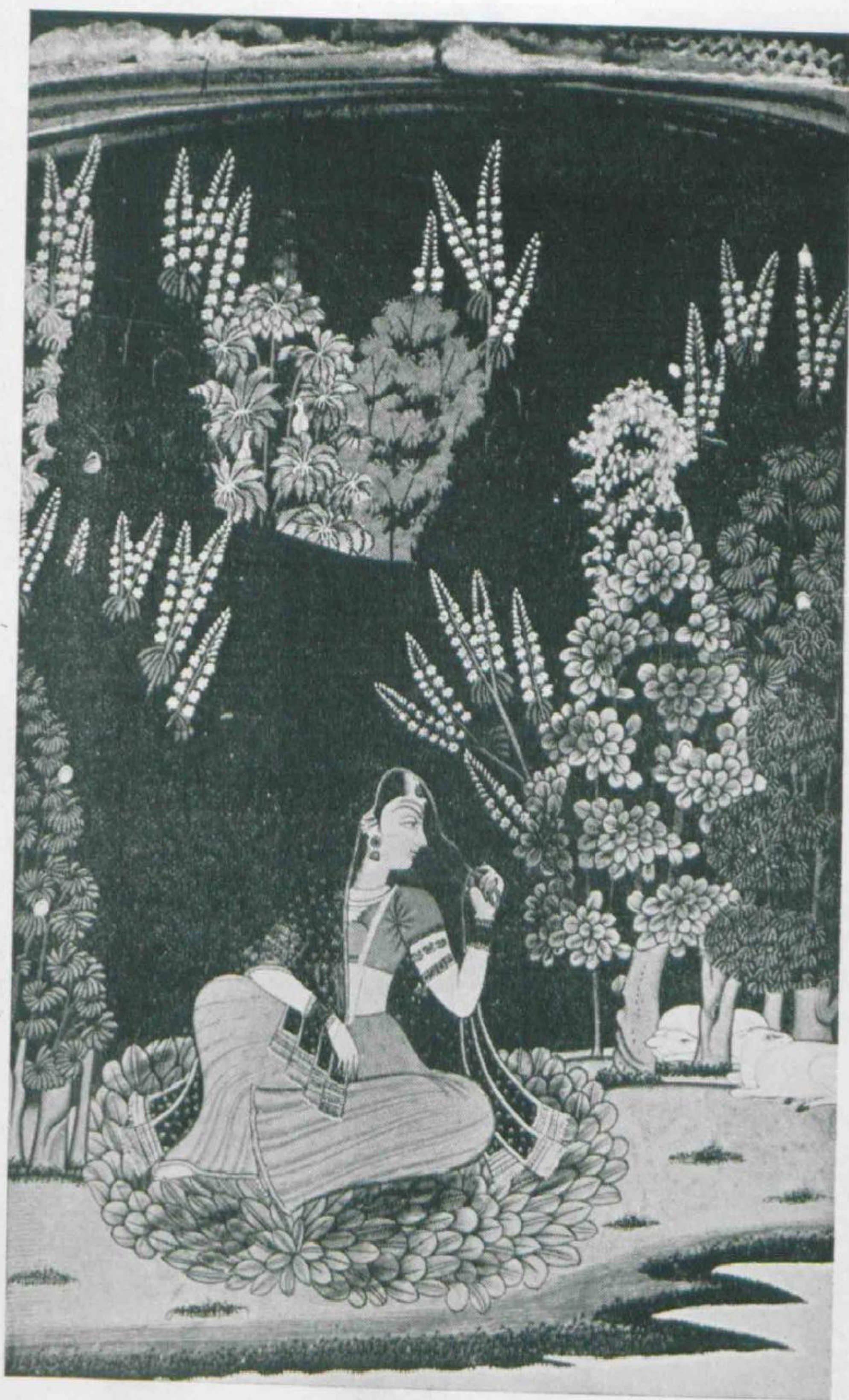
همچنانکه قدیم کشتیهای هندی امتعه ساخت هند را از جزایر اندونزی گرفته تارم حمل میکردند امروز هم زمانی فرارسیده است که محصولات هندی بطور روزافزونی راه بازار های جهان گیرد . محصولاتی که سنگ وچوب بی بها را چنان تغییر میدهد وزیبا میسازد که خانه‌های زیبائی پرستان جهان را زینت میدهد.

برودری دوزی کار بنارس

موزائیك : طاوس ودوبچه

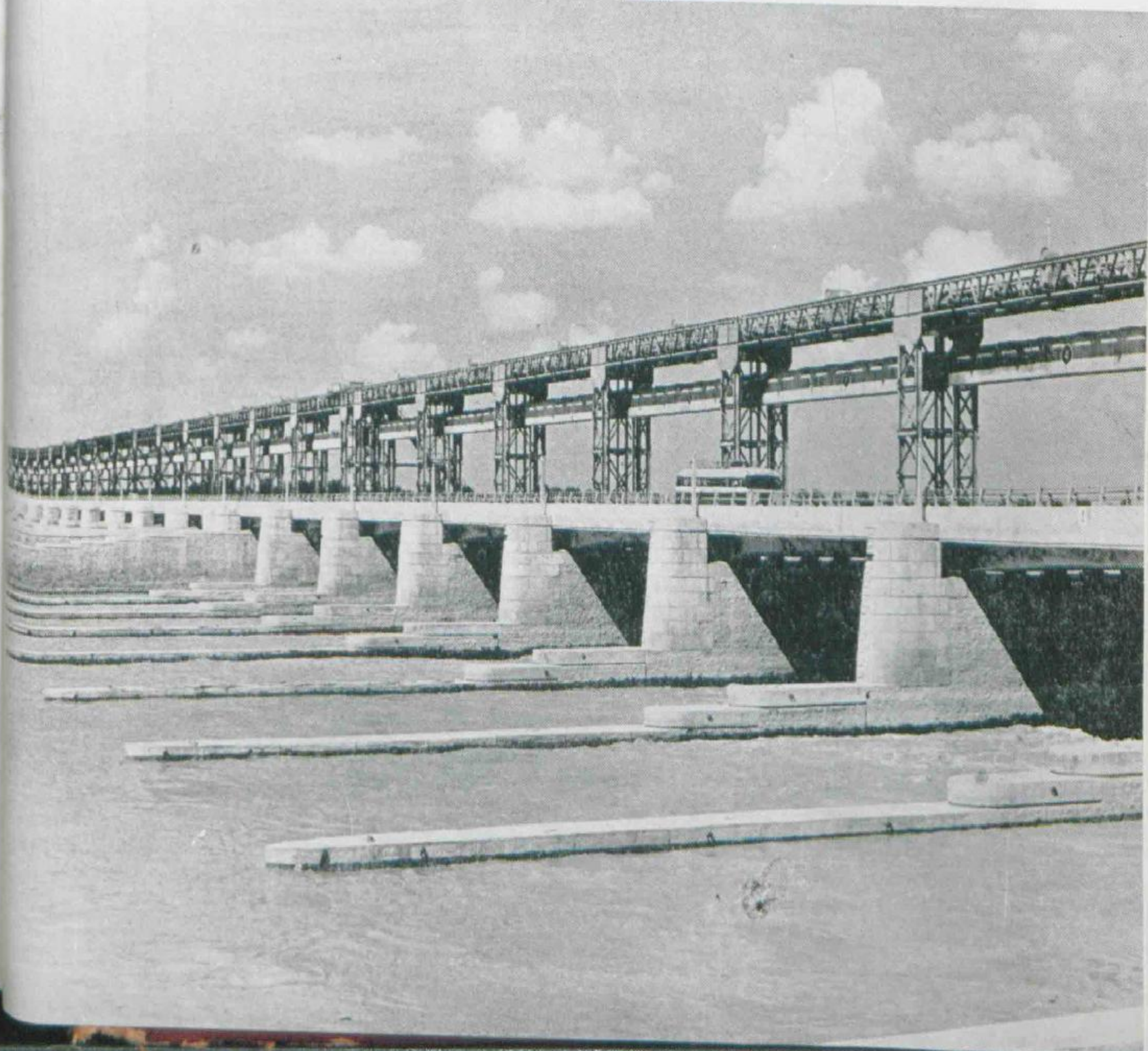
در انتظار معشوق

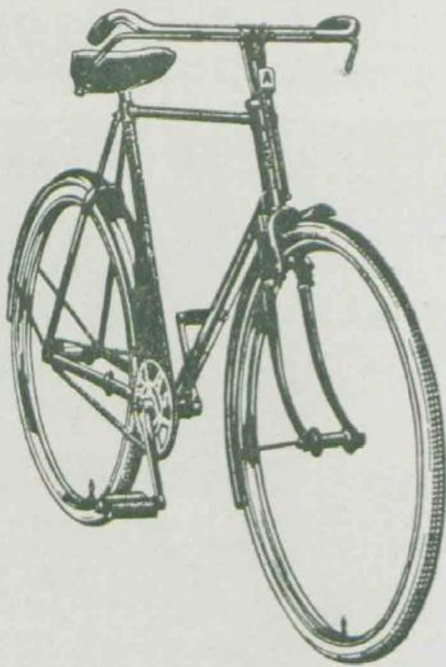

برنامه وپیشرفت

برنامه‌های پنجساله

رو کانال راجستان

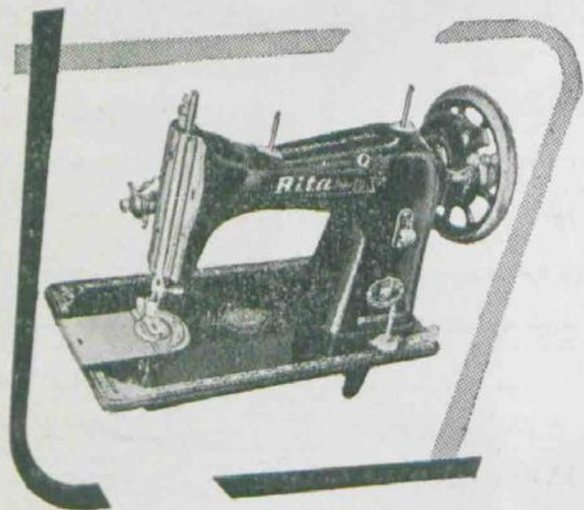

ما بین صنایع کوچك فولادی در هند صنعت دوچرخه سازی پیشرفت قابل توجهی نموده است و برای روشن این موضوع ببررسی ارقام زیر میپردازیم .

در سال ۱۹۵۱ فقط تعداد یکصدهزار دستگاه دوچرخه ساخته شد در حالیکه تا سال ۱۹۶۰ این رقم تا یکمیلیون ودویست هزار بالا رفت دوچرخه نه تنها وسیله ساده وارزان نقلیه برای مردم طبقه متوسط شهرستانها میباشد بلکه دردهات نیز از وجود این وسیله استفاده میگردد و هم اکنون کشور هند دارای چندین کارخانه بزرگ دوچرخه سازی میباشد

هر ساله مقادیر زیادی از دوچرخه‌های مشهور ساخت هندوستان بکشورهای آسیا وآفریقا صادر میشود که دراین قسمت میتوان ایران راذکر نمود

یکی دیگر ازصنایعی که در هندوستان در راه پیشرفت گام برمیدارد صنعت تولید چرخ خیاطی میباشد در سال ۱۹۶۱ دولت هند تعداد سیصد هزار دستگاه چرخ خیاطی بممالك متعدد دنیا صادر نمود واین رقم اضافه بر تعدادی است که در خود کشور هندوستان بفروش رسید در حالیکه این رقم درسال ۱۹۵۱ از چهل وچهارهزار عدد تجاوز نمیکرد.

یکی از تالارهای داخلی
کارخانه ذوب آهن رورکلا

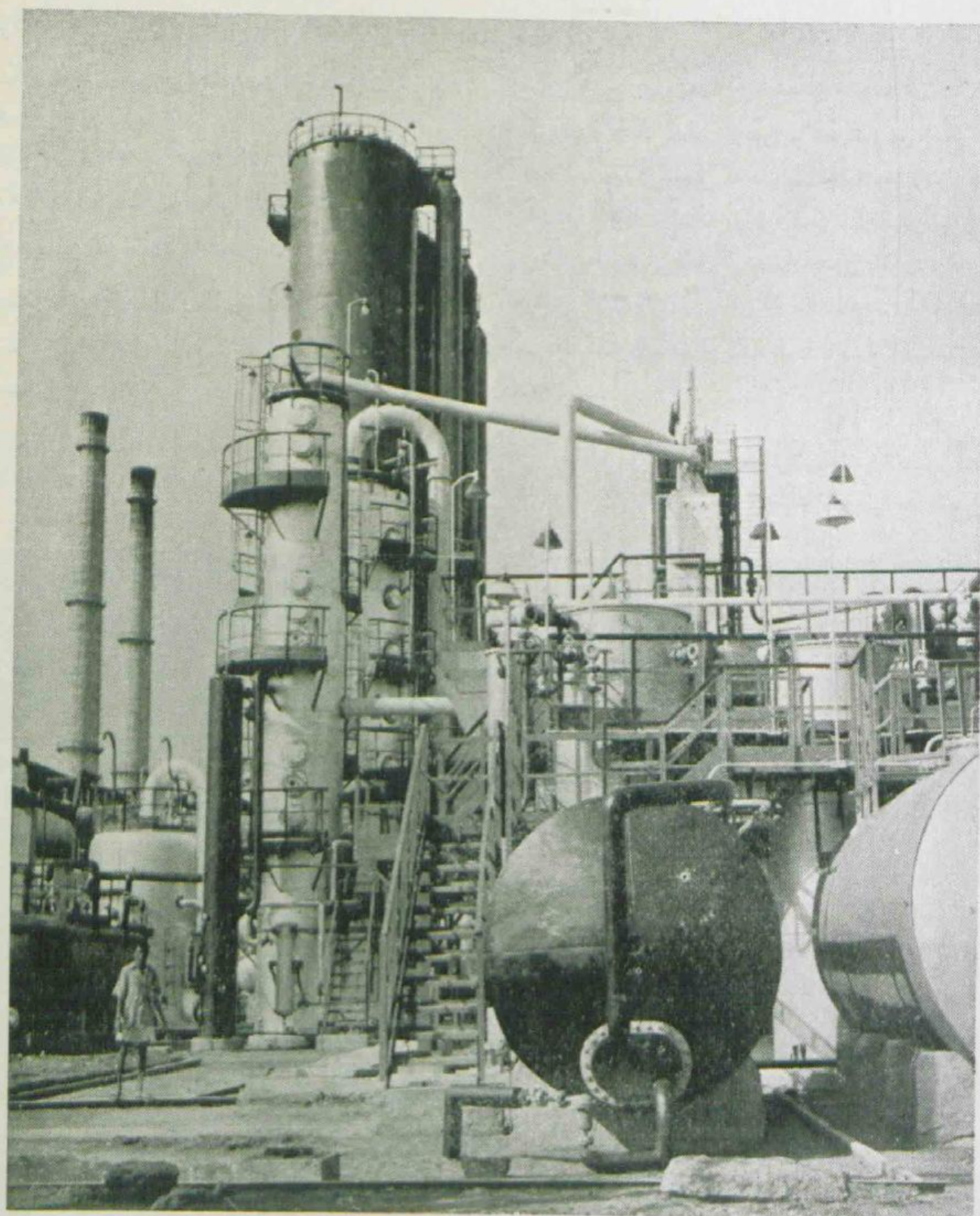
اقتصاد هند بصورت اقتصاد بـا نقشه درآمده است . ضرورت این امر از سال ۱۹۳۸ میلادی (۱۳۱۷) از طرف جواهر لعل نهرو نخست وزیر هند که در آنـوقت ریاست حزب کنگره را عهده‌دار بود گوشزد میشد درهمان وقت یك کمیته ملی برنامه تشکیل گردید که مطالعات خود را بمنظور تهیه طرحها و برنامه‌هائی برای آینده آن شروع کرد .

کمی پس از استقلال دولت هند باتوجه بضرورت تجدید وضع اقتصادی کشور یك برنامه وسیع صنعتی برای کشور تهیه کرد هدف این برنامه عظیم آن بود که اقتصاد کشور ازصورت «مستعمراتی» بصورت اقتصاد یك کشور مستقل درآید. جنگ آشفتگی وضع حمل ونقل ، وبهره کشی‌های خارجی از کشور موجب بروز قحطی بسیار شدید شده بود.

تقسیم سرزمین هندوستان بدو کشورهند وپاکستان ، هند را از مقداری نواحی که مواد غذائی تولید میکردنـد محروم ساخت و ازطرف دیگر جمعیت هندبشکل روزافزونی زیاد میشد در چنین وضعی بود که برنامه‌های ٥ ساله طرح ریزی شد .

نخستین برنامه

طرح نخستین برنامه پنجسالـه هند در ژوئیه ۱۹٥۱ منتشر گشت و در دسامبرسال ۱۹٥۲ بتصویب پارلمان رسید. هدف نخستین برنامه این بود که بنیان اقتصاد کشور رامستحکم سازد و بآن ثبات بخشد . دوران اجرای نخستین برنامه در ۳۱ مارس ۱۹٥٦ بپایان رسید . هدفهائیکه برای پیشرفت وترقی درزمینه کشاورزی وآبیاری وتولید نیرو وحمل ونقل ←

کارخانه ذوب آهن بهیلای

و ارتباطات پیش بینی شده بود همه کمابیش تحقق یافت. بعلاوه مهمترین نتیجه طرح واجرای نخستین برنامه آن بود که درآمد ملی در حدود ۸ درصد افزایش یافت.

دومین برنامه

هنگام طرح دومین برنامهٔ پنجساله مسائل تازه‌ئی مورد توجه بود.

طرح این برنامه در فوریه ۱۹۵٦ منتشر گشت و در ماه مه همان سال بتصویب نهائی پارلمان رسید. هدفهای اساسی دومین برنامه بدینقرار تعیین شد.

۱ ـ افزایش درآمدملی و بالا بردن سطح زندگی توده مردم

۲ ـ صنعتی ساختن سریع کشور ومخصوصاً توسعهٔ صنایع اساسی وسنگین.

۳ ـ ایجاد امکانات وسیع برای کار.

٤ ـ تقلیل عدم برابری درددرآمد ودارائی وتوزیع بیشتر قدرت اقتصادی.

سومین برنامه

طرح سومین برنامه پنجساله هنددرژوئن ۱۹٦۰ منتشر گردید. هدف اصلی سومین برنامه نمو بر اساس تکیه بر خود است بدین معنی که میزان اندوخته‌ها وسرمایه گذاری تاحدی ارتقاء یابد که برای ازدیاد درآمد براساس فراوانی مرتب سطح عالی نایل گردد. همچنین بالابردن قوه تولیدی ماشین آلات ولوازم یدکی که برای تقویت ونگهداری میزان سرمایه گذاری پیشنهاد شده مورد احتیاج میباشد پیش‌بینی شده است.

روستائیان دهکده لادیپور محصول مزرعه خود را که‌بسبك ژاپونی‌کشت شده است جمع میکنند

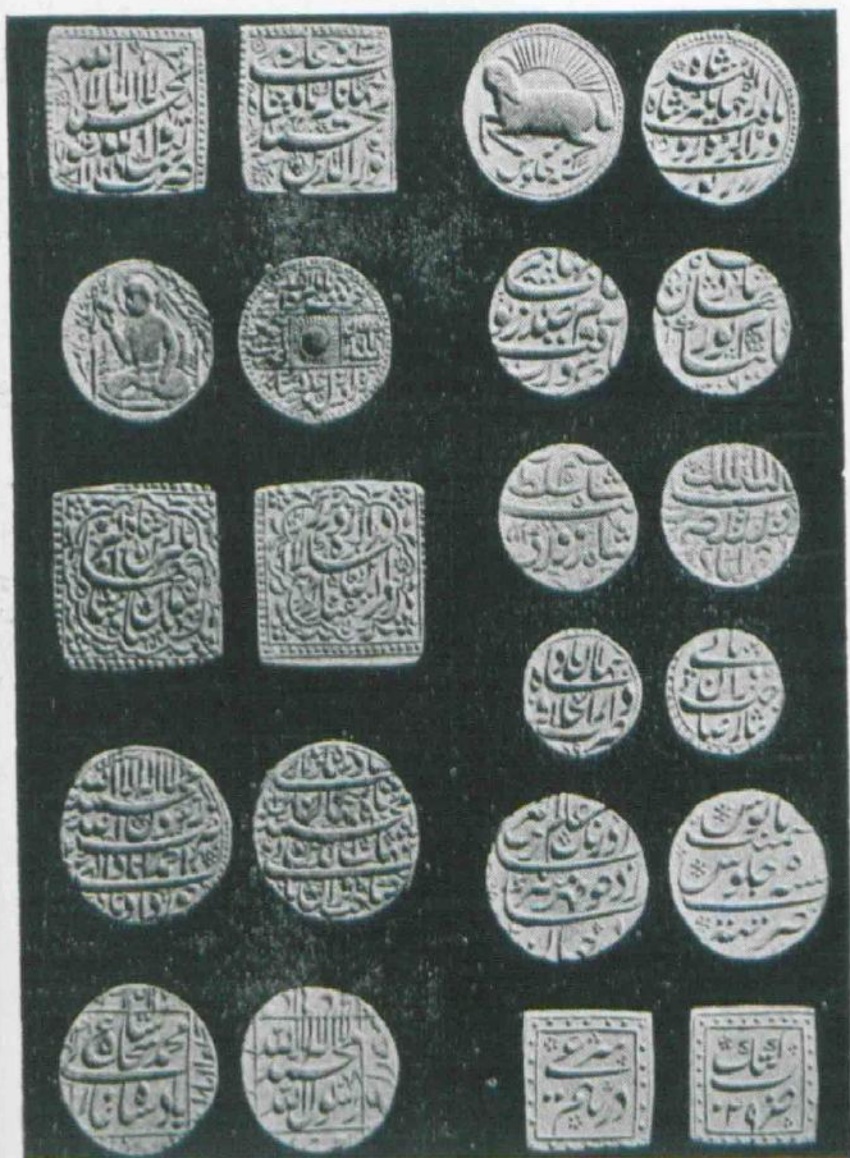

هدفهای اصلی محصول و توسعه

	واحد	۱۹۵۰ ـ ۵۱ (پیش‌ازشروع برنامه‌ها)	۵۵ـ۵۶ (آخربرنامه‌اول)	۶۱ ـ ۶۰ (آخربرنامه دوم)	۶۶ ـ ۶۵ آخربرنامه سوم
کشاورزی					
دانه‌های نباتی	میلیون تن	۵٤	٦۵	۷۵	۱۰۵ـ۱۰۰
پنبه	میلیون‌عدل	۲/۹	٤/۲	۵/۵	۷/۲
نیشکر خام	میلیون تن	۵/٦	۵/۸	۷/۱	۹/۲ـ۹
دانه‌های روغنی	« « «	۵/۱	۵/۵	۷	۹/۲
کنف	میلیون‌عدل	۳ ۳	٤	۵	٦/۵
چای	میلیون‌لیب‌پاوند	٦۱۳	٦٤٤	۷۰۰	۸۵۰
مناطق مشمول توسعهٔ ملی	عدد	هیچ	۵۰۰	۳۸۰۰	
مناطق مشمول طرحهای عمران	«	«	٦۲۲	۱۱۲۰	
آبیاری و برق					
مناطق آبیاری شده	میلیون جریب	۵۱	٦۷	۸۸	۹۰
برق(ظرفیت موجود)	میلیون کیلوات	۲/۳	۳/٤	٦/۹	۱/۱۸
مواد معدنی					
سنك آهن	میلیون تن	۳	٤/۳	۱۲/۵	۲۲
ذغال سنك	« « «	۳۲/۳	۳۸	٦۰	۹۷
صنایع بزرگ					
پولاد	« « «	۱/۱	۱/۳	٤/۳	٦/۹
آلومینیوم	هزار تن	۳/۷	۷/۵	۲۵	۷۵
اتومبیل	عدد	۱٦۵۰۰	۲۵۰۰۰	۵۷۰۰۰	–
لکوموتیو	«	۳	۱۷۵	۱۲۵۰	۱٦۰۹
سیمان	میلیون تن	۲/۷	٤/۳	۸/۸	۱۳
کود شیمیائی					
نیتروژنی (از نظرسولفات آمونیاك)	۱۰۰۰ تن	٤٦	۳۸۰	۲۱۰	۱۰۰۰
فوسفاتی(از نظر سوپر فوسفات)	۱۰۰۰ تن	۵۵	۱۲۰	۷۲۰	۵۰۰ـ٤۰۰
منسوجات پنبه	میلیون‌یارد	٤٦۱۸	٦۸۵۰	۸۵۰۰	۹۳۰۰
شکر	« « تن	۱/۱	۱/۷	۲/۳	۳
کاغذ و مقوا	۱۰۰۰ تن	۱۱٤	۲۰۰	۳۵۰	۷۰۰
حمل و نقل و مواصلات					
راه‌آهن					
مسافربری بر حسب میل	میلیون	۹۵	۱۰۸	۱۲٤	۱٤۳
بار حمل شده	میلیون تن	۹۱	۱۲۰	۱٦۲	۱۳۵
شاهراه	۱۰۰۰میل				
راه	« »	۱۰۹/۳	۱۱۹/۹	۱٤٤	۱٦٤
کشتیرانی ساحلی منجمله نفت‌کش‌ها	میلیون تن				
ماوراء بحار	« »	٤	٦	۹	۱/۱
فرهنگ و بهداشت					
مدارس ابتدائی و اساس	هزار	۲۲	۲۹	۳۵	٦۵
موسسات پزشکی	هزار	۸/٦	۱۰	۱۲/٦	۱٤/٦۰

نورجهان

نقشیکه زنها در ایجاد و استحکام روابط بین دو کشور باستانی ایران وهند بازی کرده‌اند دارای اهمیت خاصی است. در این‌مورد مختصری در باره نورجهان که یکی از برجسته‌ترین زنان هند بشمار میرود تذکر میدهیم :

غیاث بیگ یکی از امراء با دیانت و فداکار ایرانی در نتیجهٔ حسادت و رشك امراء و اعیان معاصر دربار صفویه ایران مجبور شد میهن عزیز را ترك گفته بهند پناه ببرد. درراه مسافرت بهند زنش دختری زائید چه کسی می‌دانست که‌این دختریکه‌در آفتاب‌سوزان‌وریگزار ناپیدا کنار موقعیکه پدر و مادرش از گرسنگی بیحال و از تشنگی آبله بر زبان بودند چشم بجهان گشوده است روزی ملکه مقتدر یکی از امپراطورهای گورکان هند خواهد بود.

پدر ومادرش بازحمت بسیار مصائب سفر را که باتولداین نوزاد چندین برابر شده بود تحمل و با یك قافله تجار که‌مثل کمك غیبی از عقب ایشان وارد گردید بلاهور رسیدند غیاث بیگ بلافاصله خود را بدربار اکبر امپراطور مغول رسانید و این پادشاه مردم شناس از او قدردانی‌فرموده به‌ملازمت‌خود پذیرفت و اینك زائیده صحرا زندگانی نوینی‌رادرنسیم خنك و هوای فرحبخش قصر سلطنتی شروع کرد وپدر ومادرش ویرا باسم مهرالنساء موسوم کردند .

مهرالنساء تااوایل بهار زندگی در قصر سلطنتی پرورش یافت و ازلحاظ حسن وزیبائی

وسلیقه وشعور سرآمدبانوان قصر بشمار میرفت .

گفته میشود که شاهزاده سلیم پسر امپراطوراکبر که بعد از وفات پدرش بعنوان جهانگیر بر تخت سلطنت جلوس کرد ، عاشق این دختر ایرانی شده بود واورا برای همسری خود انتخاب کرد ولی امپراطور اکبر این رابصلاح مملکت ندید و حاضر نشد شاهزاده سلیم زن دلخواه خود رابرای همسری بگیرد وهمینکه سلیم اظهار علاقه وخواستگاری مهرالنساء راکرد اکبر بفکر افتاد وبلافاصله مهرالنساء را بهمسری یکی از سرداران جوان ودلیر ایرانی بنام علیقلی که در نتیجه کشتن شیر باضربت شمشیر لقب شیرافکن یافته بود ، داد . مهرالنساء چندین سال با این جوان رشید و سردار شجاع زندگانی کرد وصاحب اولاد شد .

امپراطور اکبر در سال ۱۶۰۵ میلادی درگذشت و جهانگیر زمام امورسلطنت رابدست گرفت.

جهانگیرباوجود گرفتاریهای گوناگون سلطنتی نتوانست عشق دختر زیبای ایرانرا ازیاد ببرد و اکنون که امپراطور مقتدرهندشده بودهوس وآرزوی دیرینه وی برای وصل بامعشوقه ایام شاهزادگی تازه شد ودرصدد بدست آوردن محبوبه اولی خود افتاد .

شیر افکن نیز از اراده وعلاقه جهانگیر بمهرالنساء بیخبر نبود و خیلی با احتیاط وحزم رفتار میکرد وتاجائیکه ممکن بود خودرا از دربار امپراطور دورتر نگه میداشت و میدانست که پاداش کوچکترین تقصیر بجان وی تمام خواهد شد . ولی رفتار اهانت آمیز قطب الدین حاکم بنگاله وبرا خشمگین کرد وشیرافکن او را بایك ضربت شمشیر از پای درآورد. سربازان قطب الدین که سردار خود رادرخاك و خون دیدند یکبار برسر شیرافکن ریختند وتکه تکه اش کردند. در نتیجه مهرالنساء بقصرسلطنتی امپراطور جهانگیرفرستاده شد وآنجا درخدمت ملکه بزرگ برای مدتی مثل یك زن بیوه غیور وخوددار زندگی کرد .

جهانگیر بعد ازسعی بسیار موفق گردید که مهرالنساء را بقبول همسری خود وادار کند و در سال ۱۶۱۱ میلادی مهرالنساء ملکه امپراطورهند گردید وجهانگیر لقب نورمحل و بعداز آن نورجهان رابرای وی انتخاب کرد .

ناگفته نماند که بعضی مورخین و محققین عصرحاضر در مورد عشق سلیم ومهرالنساء و اینکه شیرافکن باشاره جهانگیر بقتل رسید اختلاف دارند وآنرابیشتر ازیك داستان رمانتیك اهمیت نمیدهند .

نورجهان تنها ملکه حسن وزیبائی نبود بلکه درمجالس سلطنتی باپرده پشت سر پادشاه می نشست و در امور سلطنتی دخالت می کردو بیشتر اوامروفرمانهای امپراطوری بامشورت و امر وی صادر می گردید . نور جهان درنتیجه فهم وذکاوت خود حق آنرا یافته بود که فرمانهای سلطنتی راصحه بگذارد علاوه ازین نورجهان در معیت جهانگیر برای شکار جانوران وحشی بشکارگاه میرفت وشیر وپلنگ شکار میکرد . وی در اسب سواری وتیراندازی ماهر و بارموز جنگ آشنائی کامل داشت و شخصاً درجنگها سهم میگرفت. نورجهان درنبردهای برضد مهابت خان یکی ازسرداران یاغی که امپراطورجهانگیر را دستگیر کرده بود . برپشت فیل سوارشد و برقلب لشکر تاخت و چندتن از سربازان را که بفکر دستگیر کردن او حمله کردند با تیرهای خود کشت ودر نتیجه زخمها برداشت

جهانگیر که عاشق حسن وزیبائی بی مثل او بود به صفات برجسته نورجهان نیز پی برده بود و بوی علاقه وافر داشت حتی امر فرمود نام نور جهان با اسم خود امپراطور درسکه های طلا کنده شود و بنابراین روی سکه این مصرع

زحکم شاه جهانگیر یافت صدزیور. وبرپشت آن مصرع ثانی

بنام نور جهان پادشاه بیگم زد.ضرب گردید.

نور جهان باشعر وموسیقی وهنرهای زیبا علاقه وافر داشت . مقبره پدرش اعتمادالدوله غیاث بیگ که بحکم و سلیقه وی در کنار رودخانه جمنا در نزدیکی شهر آگرابنا گردید یکی از بهترین وزیباترین شاهکارهای معماری دوره مغول در هند بشمار و«مانند یك پارچه جواهر موزائیك شده» محسوب میشود . لباسیکه این ملکه نابغه مد کرده بود صد سال پس از مرگ او همچنان درسراسرهند جزدردهات مرزی پوشیده میشد .

نورجهان پس ازوفات جهانگیر که درسال ۱۶۲۷ میلادی اتفاق افتاد برای مدت ۱۸ سال دیگر زنده ماند ولی درامور سلطنتی مداخله نمیکرد و تنها سرگرمی او این بود که در امور خیریه و کمك به بینوایان خوددرامشغول نگهدارد. بقول بن برساد ، « تاریخدان ومحقق بزرگ عصر حاضر » محال بود که نام دختر یتیمی رانزد نورمحل ببرندواین ملکه نیکو کار برای عروسی او کمك نکند . وی تقریباً ۵۰۰ دختر بی سرپرست راتربیت وهزینه عروسی آنهارا ازپول شخصی خود پرداخت نمود .

سرانجام این ملکه ایرانی هند که رتق وفتق امور کشور پهناور هند رابرای مدت دراز بنحو احسن اداره کرده بوددر سال ۱۶۴۵ میلادی درگذشت مقبره وی در کنار رودخانه راوی درنزدیکی شهر لاهور قرار دارد وسرلوحه قبرش بااین شعر خود نورجهان نگاشته شده است.

بر مزار ما غریبان نی چراغی نی گلی
نی پر پروانه سوزد نی صدای بلبلی

شخصیتها

دکتر رادهاکریشنان

رئیس جمهوری کشور ۴۳۸ میلیونی نفری هند

شخصی را که درعکس بالا باعمامه سفید برسر و کت بلند در بر ملاحظه میفرمائید رئیس جمهور هند میباشد که در اردیبهشت ماه سال جاری بریاست جمهوری هند انتخاب شده است.

دکتر سروایلی رادا کریشنن در پنجم سپتامبر ۱۸۸۸ میلادی در یك شهر کوچك واقع در جنوب هند موسوم به تیروتانی چشم بجهان گشود. وی تحصیلات ابتدائی ومتوسطه وهمچنین تحصیلات عالی را درهند بپایان رسانید ودانشنامه دکترای حقوقی را از دانشگاه لندن با امتیاز بدست آورد.

دکتر رادا کریشنن بیشتر عمر خود را درخدمات علمی وادبی صرف کرده و امروز از بزرگترین فیلسوفان جهان بشمار و سخنانش درباره فلسفه هندی سند معتبری محسوب میشود. مشارالیه ریاست چندین دانشگاههای هند را در دست و در دانشگاههای انگلیس و امریکا بتدریس ادیان و مذاهب اشتغال داشته است.

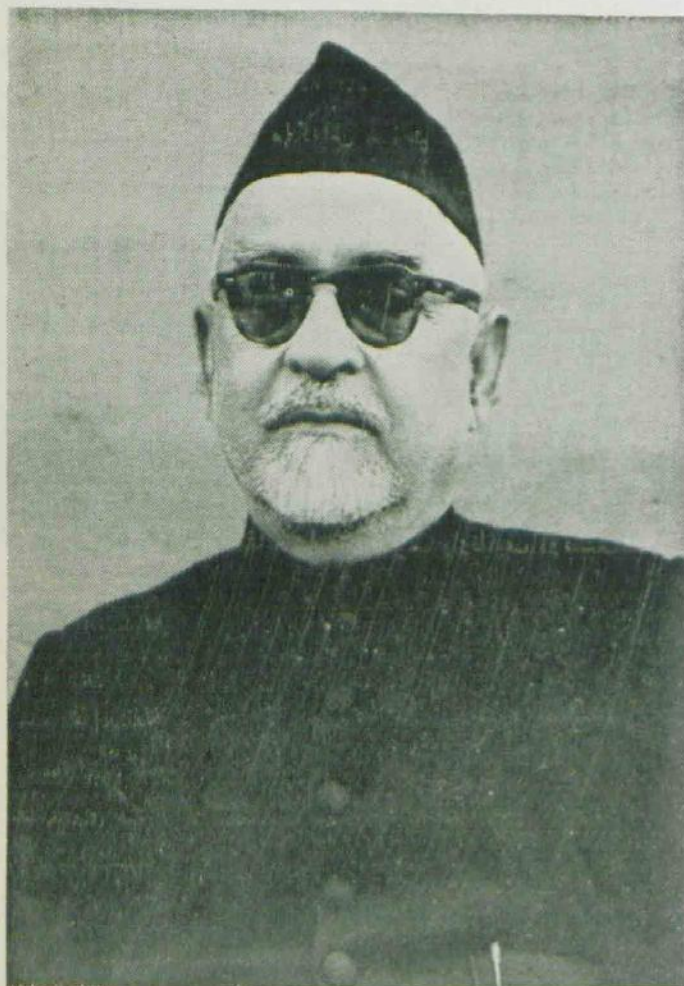
پس از استقلال هند دکتر رادا کریشنن نقش خیلی مهمی در زمینه فرهنگ هند و کشورهای خارجی ایفاء کرد از سال ۱۹٤٦ تا ۱۹۵۰ ریاست هیئت نمایندگی هند را در یونسکو بعهده داشت و درهمین زمان درسال ۱۹٤۹ بسمت سفیر کبیر هند در اتحاد جماهیر شوروی منصوب وتاسال ۱۹۵۲ در این سمت باقی ماند.

دکتر رادا کریشنن درسال ۱۹۵۲ بمعاونت جمهوری هند انتخاب و بعد ازسپری شدن مدت انتصاب درسال ۱۹۵۷ مجددا بآن سمت انتخاب گردید.

در سال ۱۹۵٤ دولت هند بزرگترین مدال « بهارت رتن» را بعنوان تقدیر وستایش کارهای علمی وفلسفی بنامبرده اعطاء نمود و اینك ملت هند خوشبخت است که در این عصر مبارزه طلبی یکی از بزرگترین دانشمندان وفیلسوفان جهان را برهبری خود براه صلح وامنیت که اساس سیاست آنکشور میباشد انتخاب کرده است.

دکتر رادها کریشنان نه فقط در داخله کشور محبوبیت دارد بلکه درسراسر جهان محبوبیت فراوان دارد ومورد احترام تحصیل کرده هاست.

معاون رئیس جمهوری هند عاشق ادبیات وفرهنگ ایران‌است

در هند، کشورهفتادودوملت هیچگونه‌تبعیضی وجودندارد قانون اساسی میگوید کلیه ادیان و مذاهب از نظر دولت محترم‌اند بنابراین پیروان تمام ادیان درهند دارای حقوق مساوی میباشند. دکتر ذاکر حسین که اخیراًمعاون رئیس جمهور و درعین حال‌رئیس‌مجلس سناء هند انتخاب گردیده یکی از رهبران برجسته مسلمان هند میباشد. وی دوش بدوش مهاتما گاندی و نهرو نهضت استقلال طلبی هنـد را رهبری میکرد.

دکتر ذاکر حسین درهشتم فوریه ۱۸۹۷ دریك‌دهکده کوچك بنام قایم گنج واقع در شمال‌شرق دهلی دریك‌خانواده بسیار محترم واصیل مسلمان متولد شد و تحصیلات خود را دردبیرستانهای محلی ودوره‌فوق لیسانس راازدانشگاه‌اسلامی علیگر بپایان رسانید ودانشنامه دکترای از دانشگاه برلن بدست آورد.

پس از اتمام تحصیلات دکتر ذاکر حسین فعالیت‌های خود را که بیشتر جنبه‌فرهنگی داشت درراه آزادی واستقلال هند آغازنمود.

وی در سال ۱۹۲۰ موسسه‌ایرا بنام«جامعه ملیه»(یعنی آموزشگاه عالی ملی) با دستیاری شادروان مهاتما گاندی و مولانا ابوالکلام آزاد فقید تاسیس کرد. منظور ازتأسیس‌آن مؤسسه این بود که نسل جوان هند رابطرز جدید و مدرن ولی عاری ازنفوذ سیاست «تفرقه انداز وحکومت کن» تعلیم وتربیت کنند و بنابراین آموزشگاه مذکور بدون اخذهیچ گونه‌کمك مادی و معنوی ازدولت انگلیس احداث گردید این آموزشگاه بعد ازاستقلال‌بدرجه دانشکده ارتقاء واینك قرار است بصورت یك دانشگاه مستقل درآیـد. مشارالیه ریاست این دانشکده را از سال ۱۹۲٦ تا ۱۹٤۸ به عهده داشتند. درسال۱۹٤۸مشارالیه بعنوان رئیس‌دانشگاه اسلامی علیگر انتخاب وتا سال۱۹٥٦ امور دانشگاه مذکور رابنحو احسن‌اداره نمودند. دکترذاکرحسین‌تاسال ۱۹٥۷ نماینده مجلس سنای هند بوده و پس ازآن به استانداری‌بهارمنصوب گردید. وی ازنویسندگان بزرگ هندمحسوب‌میشود ومهم‌ترین آثار وی عبارتند از: سیستم اقتصادی ملی، سرمایه داری، سخنرانیهای دینی وترجمه‌کتاب جمهوراثر افلاطون از زبان آلمانی.

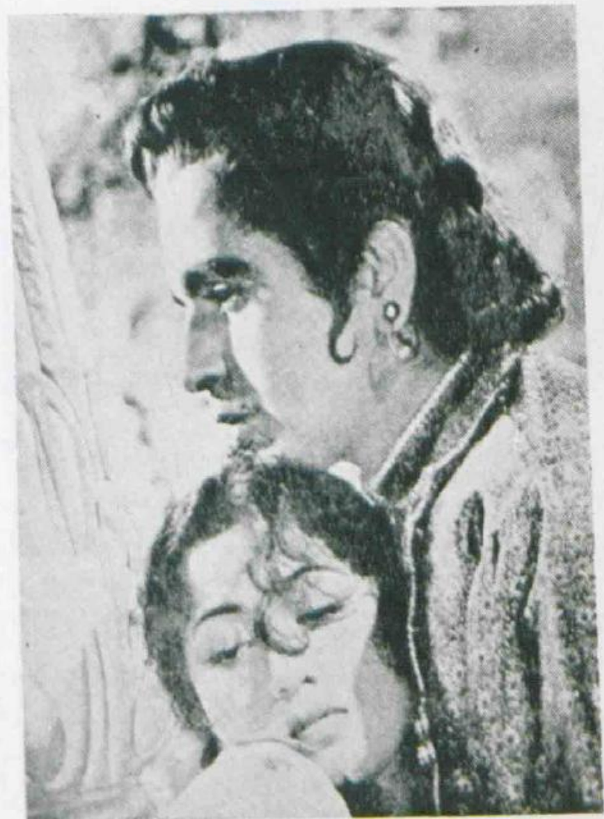
دکتر ذاکر حسین علاقه فراوانی بفرهنگ و ادبیات ایران دارد ودرسال ۱۳۳۳ از تهران دیدن کرد.

در نتیجه انتخابات اخیر که در اردیبهشت ماه ۱۳٤۱ بعمل آمد نمایندگان ملت‌هند ویرابعنوان‌تقدیراززحماتش در راه آزادی و خدمات فرهنگی بمقام عالی معـاون رئیس جمهور ورئیس مجلت سنا انتخاب کردند.

فیلم «مغول اعظم»

اکبر ۴۲۰ سال‌قبل متولدشد و برای اینکه امپراتوری با قدرتی را پایه گذاری نماید بفعالیت پرداخت و باآنکه هنوز ۱۴ سال‌بیشتر ازعمرش نمیگذشت امپراطوری خودرا وسیع ساخت وسعی کرد که جامعه‌های مختلف راتبدیل بیك ملت نماید . اکبر و ملکه‌اش «راجپوت جودابائی» آرزو داشتند صاحب پسری شوند تا وظائف پدر را ادامه دهد . پس از چندی صاحب پسری باسم سلیم میشوند که بعداً امپراطور جهانگیر میشود.

ولیعهد جوان وقتیکه بسن بلوغ رسیددل بکنیز خوشگلی باسم انار کلی باخت وازدواج آنها با مخالفت پدرش مواجه گشت.سلیم حاضر بودهر آنچه بتواندفدای انار کلی نماید درصورتیکه امپراطوری ازنظر پدرش مقدم برهر چیز دیگر بود . احساسات عاشقانه ولیعهد، جوان باوظایف اونسبت به‌

مدهوبالا یکی از بهترین ستارگان هند در حال رقص کلاسیك

امپراطوری با قدرت تطبیق نمیکرد و اختلاف بین اکبر و پسرش ثبات کشور امپراطوری را تهدید کرد .

این واقعه تراژدی اصلی فیلم مغول اعظم راتشکیل‌می دهد و افسانه‌ئی‌است توام باحقینت ولی بماایده‌ای‌ازاین‌عهد درخشان هند مغول میدهد.

در سه ماه گذشته

فعالیتهای فرهنگی ایران وهند در تهران

آقای دکتر دستور فرامرز بد که بنا بدعوت انجمن فرهنگ ایران باستان برای بازدید از ایران بتهران آمده‌اند سخنرانی مبسوطی در مورد «نفوذ ایران در هند» در محل انجمن فرهنگی ایران و هند ایراد کرد . گروهی از رجال و شخصیتهای علمی و ادبی ایران دراین جلسه شرکت کردند .

جناب آقای دکتر متین دفتری رئیس انجمن ایران و هند طی یك سخنرانی کوتاه دکتر فرامرز بد را بحضار معرفی کردند وسپس دکتر بدسخن گفتند.

پس از آن جناب آقای راشد علی بیگ سفیر کبیر هند آقای پرفسور مهرین عباس شوشتری را که سالها در دانشگاه‌های هندسمت استادی زبان وادبیات فارسی را بعهده داشتند و کتب متعددی در باره ادبیات فارسی تالیف نموده‌اند بحضار معرفی نمود و دانشنامه دکترای را که اخیرا آقای پرفسور شوشتری از دانشگاه میسور (هند) با موفقیت گذرانده است به نامبرده تقدیم کرد .

در سخنرانی کوتاهی آقای بیگ فرمودند که آقای پرفسور شوشتری یك نمونه زنده نفوذ ایران درهندبوده‌اند.

غروب روز ۱۷ خرداد بمناسبت همدردی انجمن ایران و هند با سیلزدگان تهران مراسمی در تالار انجمن مزبور برپا بود . دراین مراسم خانم نخست‌وزیر و عده‌ئی از رجال و معاریف حضور داشتند .

نخست آقای متین‌دفتری طی سخنرانی کوتاهی اظهار داشتند که ارزش معنوی تشکیل این جلسه و جمع آوری اعانه برای سیلزدگان اخیر تهران بمراتب بیش از جنبه مادی آنست و این خود مبین احساسات برادران هندی ماست .

بعد خانم سفیر کبیر هند نطقی بزبان فرانسه ایراد داشته و طی آن از خانم نخست‌وزیر خواهش کردند چك اهدائی انجمن را برای سیلزدگان بپذیرند. پس از انجام مراسم تحویل چك فیلم «کابلی والا» بمعرض نمایش گذارده شد این فیلم از روی یکی از آثار رابیندرانات تاگور بهمین نام تهیه شده و چون بزبان بنگالی بود داستان اصلی آن نیز قبل از نمایش بزبان فارسی بین حضار توزیع گردید.

در پایان برنامه از حضار پذیرائی بعمل آمد.

انجمن ایران وهند برای اولین بار یك نمایشگاه نقاشی ازکارهای آقای سیراك ملکنیان در تالار انجمن در حضور عده‌ای از مدیران جراید و هنرمندان و هنردوستان ترتیب داده بود.

پس از بازدید کلی از آثار نقاش جوان ، آقای مسعود برزین دبیر ایرانی انجمن ایران وهند اظهار داشت هدف انجمن ماتشویق هنرمندان ایرانی است وامیدواریم‌درحالی که‌آثار هنرمندان ایرانی در این تالاربمعرض نمایش گذارده میشودروزی برسد که نه فقط‌کارهای هنرمندان برادران‌هندی را بایران بیاوریم بلکه‌متقابلا نمونه‌هائی‌ازاین آثارایرانیان درهند نیز بمعرض نمایش گذارده شود.

آنگاه ازجناب آقای دکتر متین دفتری خواهش شد که افتتاح نخستین نمایشگاه از یك سلسله نمایشگاههای آینده را افتتاح نمایند.

جناب آقای دکتر متین دفتری‌شرح مبسوطی درروش نوین نقاشی وهنر بطور کلی بیان داشته و درپایان هدایائی راکه ازطرف انجمن ایران وهند تهیه شده بودبه‌آقای‌سیراك ملکنیان اهدا نمودند.

بمناسبت مسافرت خانم دکتر مورلی مدیر موزه‌های هند بایران مجلسی ازطرف‌انجمن ایران وهنددرمحل‌انجمن ترتیب داده‌شده‌بود.

نخست جناب آقای سعید نفیسی خانم دکتر مورلی را بحضار معرفی کردند و گفتند که‌ایشان ضمن نطق کوتاه‌خود ونشان دادن اسلایدهای رنگی ثابت میکنند دو کشور ایران وهند بیش‌از دوهزار سال قبل ازمیلادمسیح نیزرابطه‌فرهنگی و اجتماعی داشته‌اند و چون ایشان در باستانشناسی هند شخصیت مسلمی هستند لذا اظهارایشان برای ماحائزاهمیت میباشد. آنگاه خانم دکترمورلی گفت:دردنیای متمدن‌امروز وسائل سمعی وبصری‌کار را بسیار سهل کرده است . در مورد باستانشناسی باید گفت که شخص میبایستی آثار باستانی را ببیند تادرك کند دست ومغز گذشتگان چه کرده است زیرا مشاهده بهترین وسیله ادراك هنراست.

مدیر موزه‌های هند بعد در باره ارتباط هنری بین دو کشور ایران وهند اظهار داشت این ارتباط‌بسیار زیادوبیحد است ودر گذشته روابط ما براساس الهام متقابل بوده استو در حقیقت هنر باستان ایران وهند آنچنان درهم مؤثرافتاده که شناخت یکی ازدیگری بآسانی امکان پذیر نیست. هند راکه بشناسیم بدون تردید بهتر ایران نیز پی برده‌ایم.

خانم دکتر مورلی آنگاه‌اظهار عقیده کرد که باید جوانان رابیازدید ازموزه‌های علمی ومطالعه تاریخ‌هندتشویق کرد وچنین امری بنفع‌هردو کشور ماست.

آنگاه درحدود۷۰ اسلاید رنگی مختلف‌ازآثارباستانی هند برای مدعوین نشان داده شد ودرهرموردی‌خانم دکتر مورلی توضیحات لازم دادند وارتباط هریك‌راباهنر ایران‌طی قرون مختلف ذکر کردند.

سفیرکبیر هند ووزیر بازرگانی ایران درحال انعقاد قرارداد

موافقتنامه بازرگانی ایران وهند بامداد پنجشنبه ۲۵ مرداد در وزارت بازرگانی ایران امضا شد. وزیر بازرگانی ایران ازطرف دولت شاهنشاهی ایران و سفیر کبیر هند در ایران ازطرف دولت هند موافقتنامه را امضاء کردند.

وزیر بازرگانی در نطق کوتاه خود گفتند که دولت ایران نظر بامکانات توسعه تجارت اهمیت زیادی برای روابط بازرگانی خود باهند قائل است. دراین موافقتنامه ما توانسته‌ایم موافقت دولت هند را جهت امتیازاتی برای واردات کالاهای ایران مثل خشکبار که ورود آن بهند ممنوع است جلب کنیم وباضافه توانسته‌ایم سهمیه سایر کالاها را نیز صد درصد افزایش دهیم امیدوار هستم که در سالهای آینده امتیازات بیشتری ازدولت هند بدست آوریم.

سفیر کبیر هند گفتند مایلم از احساساتی که راجع به اهمیت روابط بازرگانی دو کشور ابراز داشته‌اید تشکر کنم موجب کمال خرسندی است که امروز توانسته‌ایم این موافقت‌نامه را که پیوند تازه‌ئی در روابط دیرینه ما محسوب میشود امضاء نمائیم. چنانچه فرمودید ما باید همیشه توسعه تجارت دو کشور کوشا باشیم ودرآینده نیز بازرگانی ایران و هند را تشویق کنیم. موافقتنامه فعلی بر اساس موافقتنامه سال گذشته تنظیم شده وامیدواریم که برضایت طرفین اجرا شود.

آنچه در هند گذشت

در سه ماه گذشته

این صفحه ببعد وقایعی راکه در
ستان گذشته درهندروی دادبطور
صار و مصور ملاحظه میکنید .
معتقدیم که یك عکس براحتی کار
صفحه مطلب را میکند و ازاین
ت بجای انتشار خبر بچاپ عکس
زنده‌تر است میپردازیم.

فعالیت فرودگاه بین‌المللی « دم دم » در کلکته سبب شد که
در تابستان امسال یك مرکز فرستنده و گیرنده قوی دیگر
برمراکز موجود آن فرودگاه افزوده گردد.

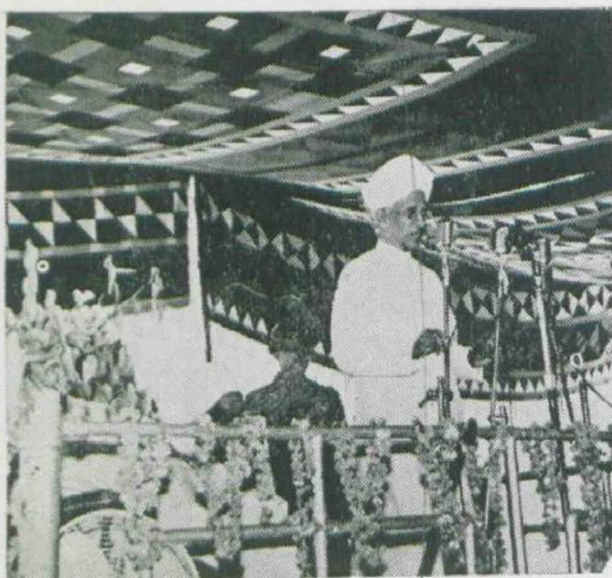
نخست وزیر نهرو تابستان امسال مسافرتی به‌اروپا وافریقا بعمل آورد وطی آن باسران دولت‌های مختلف ملاقات ومذاکره کرد . در این‌عکس اورا بهنگام ورود بلندن و دریافت دسته گل از یك دخترهندی ملاحظه میکنید .

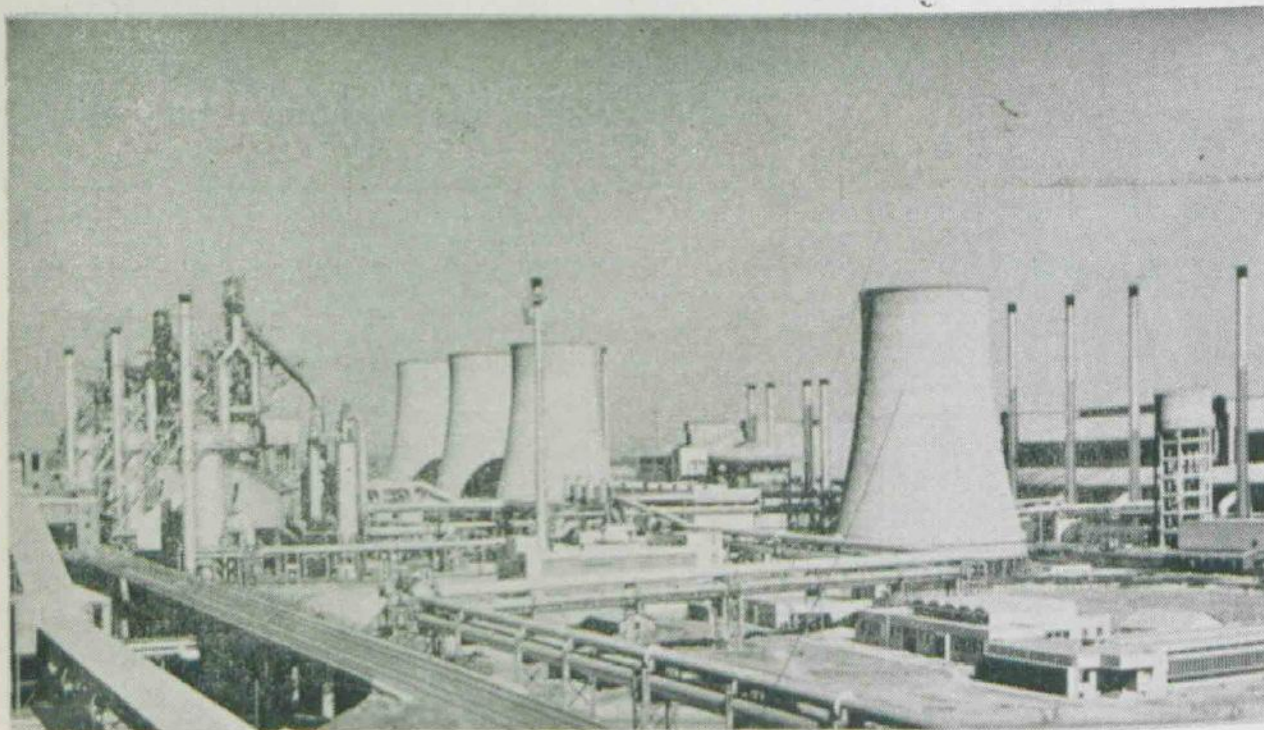
وزیر دارائی هند (با کلاه سفید) تابستان امسال مسافرتی به اروپا کرد تادر باره بازار مشترك ومسئله روابط مالی‌هند با کشورهای آن قاره بمطالعه پردازد.

پست هند با آخرین وسائل جدید
مجهز شده و میتواند نامه‌ها را در
کوتاهترین مدت بدست گیرندگان
آن برساند . در این عکس یك پست
چی را در حال جمع کردن نامه‌ها و
بسته‌ها ازصندوق ملاحظه میکنید.

رئیس جمهوری هند بدین ترتیب افتتاح دانشگاه جدید
پنجابی را در پاتیالا اعلام داشت

کارخانه ذوب آهن دورگاپور در
تابستان امسال با سوار کردن
ماشین‌آلات جدید بر ظرفیت خود
افزود .

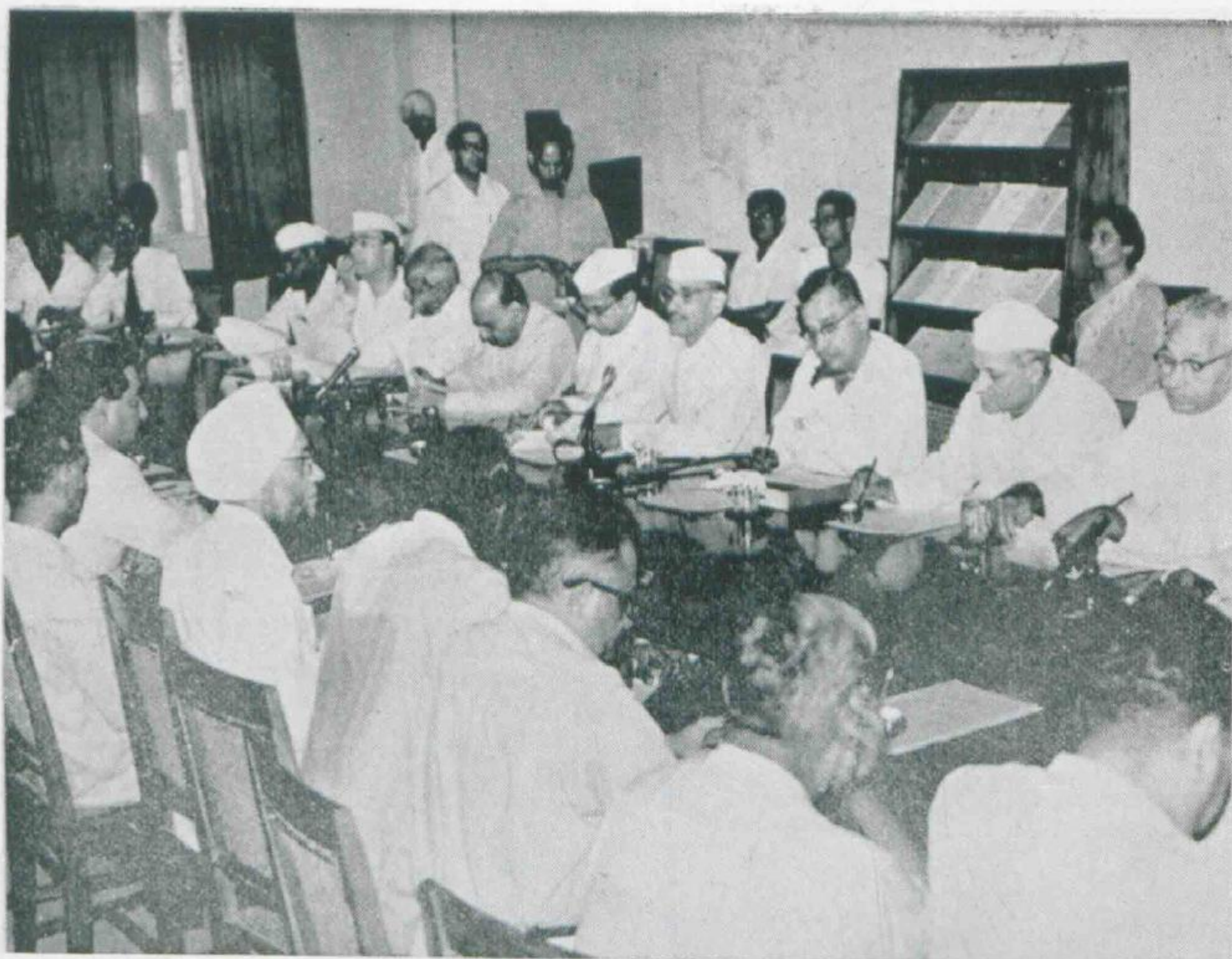

طی تابستان امسال سه دانشکده جدید در هند افتتاح شد . در اینجا سه دختر زیبا روی هندی را که دریکی از این دانشکده‌ها نام نویسی کرده‌اند می‌بینید .

دکتر رادها کریشنان رئیس جمهوری هند ساختمان جدید دانشکده پزشکی عثمانیه را در حیدر آباد افتتاح کرد.

شرکت هواپیمائی اینترنشنال هند با ترتیب پروازهای جدید هند را با سراسر جهان مرتبط ساخته‌است.
در این عکس یکی از ده‌هاهواپیمای‌این شرکت را درفرودگاه بین‌المللی پالام در دهلی نوملاحظه میکنید.

بمنظور هماهنگی فعالیت‌های مالی در سراسر کشور همه ساله کنفرانسی از وزیر دارائی دولت مرکزی با وزیران دارائی حکومات استانها تشکیل میشود. در این عکس وزیر دارائی را در حال سخنرانی در اولین جلسه این کنفرانس ملاحظه میکنید .

در صورتیکه مایل هستید شماره های آئینهٔ هند راازاین پس دریافت‌دارید خواهشمندم نامه‌خود را بنام سردبیر مجله بنشانی تهران ـ خیابان پهلوی روبروی بلوار کرج ـ اداره اطلاعات سفارت کبرای‌هند ارسال دارید